

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Problematiku rodných čísel upravuje zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, přičemž výkon působnosti v oblasti agendy rodných čísel přešel na Ministerstvo vnitra k 1. lednu 2003, a to na základě citovaného zákona.

Rodné číslo je identifikátorem fyzické osoby, která splňuje podmínky pro jeho přidělení podle zákona o evidenci obyvatel. Přestože je rodné číslo uváděno na různých dokladech (např. řidičský průkaz, průkaz zdravotní pojišťovny atd.), zákon o evidenci obyvatel v ustanovení § 15 jednoznačně stanoví, že dokladem o rodném čísle je kromě občanského průkazu také rodný list, oddací list, doklad o partnerství nebo úmrtní list, na němž je uvedeno rodné číslo nositele rodného čísla, dále samostatný doklad o přiděleném rodném čísle vydaný a potvrzený příslušným výdejovým místem nebo doklad o přiděleném rodném čísle vydaný Českou správou sociálního zabezpečení před 1. lednem 2003, cestovní doklad, pokud je v něm uvedeno rodné číslo, a doklad vydaný podle zvláštního právního předpisu, pokud je v něm rodné číslo uvedeno (tj. např. průkaz o povolení k pobytu cizince).

Ve vztahu k občanu České republiky a jeho možnosti prokázat rodné číslo jedním z výše uvedených dokladů o rodném čísle je nezbytné poukázat na skutečnost, že do matriční knihy narození a tedy i do rodného listu byla rodná čísla zapisována podle tehdy platné právní úpravy až u fyzických osob narozených na území tehdejší Československé socialistické republiky dne 1. ledna 1969 a později. Do matriční knihy manželství je rodné číslo zapisováno od 1. července 2001 a do matriční knihy registrovaného partnerství až od 1. července 2006. Cestovní doklad občana je též dokladem o rodném čísle, pokud je v něm rodné číslo uvedeno, nicméně platná právní úprava nestanoví občanu České republiky povinnost být jeho držitelem. Občanský průkaz je tak mnohdy jediným dokladem o rodném čísle, jehož je občan České republiky držitelem.

V souvislosti s budováním soustavy základních registrů a naplňováním obecné vize týkající se postupného utlumování rodných čísel jako jednoznačných identifikátorů fyzických osob při komunikaci mezi jednotlivými agendovými informačními systémy, byly v roce 2010 zahájeny práce na přípravě zavedení tzv. „bezvýznamového identifikátoru“, který by byl jako neveřejný bezvýznamový identifikátor užíván výlučně k jednoznačnému určení fyzické osoby pro účely výkonu agendy, pro kterou byl přidělen. Při zavádění základních registrů bylo jednou ze stěžejních priorit právě potlačení významu rodného čísla při komunikaci mezi základními registry a mezi základními registry a agendovými informačními systémy. V rámci této komunikace byl v souladu ustanovením § 9 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, zaveden agendový identifikátor fyzické osoby, který je pro každou agendu unikátní a je odvozen z jednoho zdrojového identifikátoru specifického pro konkrétní fyzickou osobu. Tyto identifikátory jsou však neveřejné a slouží výhradně pro elektronickou komunikaci mezi informačními systémy. S ohledem k již tehdy plánovanému projektu elektronických občanských průkazů panoval názor, že údaje vedené v informačních systémech veřejné správy by byly duplicitně vedeny též na samotném

občanském průkazu, a proto byl předložen návrh zapisovat údaj o rodném čísle do občanského průkazu pouze do 31. prosince 2019. Při stanovení data ukončení zapisování byla zohledněna zejména činnost České správy sociálního zabezpečení, neboť údaj o rodném čísle je ve vztahu k jimi vedeným pojištěncům údajem, jehož povaha je pro výkon činnosti České správy sociálního zabezpečení zcela zásadní.

Současný stav (uvádění rodného čísla do občanského průkazu) nemá ve vztahu k diskriminaci, či rovnosti mužů a žen žádný vztah. Rodné číslo je zapisováno do občanských průkazů obou pohlaví.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Nově navrhovaná právní úprava odkládá ukončení zápisu rodných čísel do občanských průkazů o tři roky, tj. do 31. prosince 2022.

Důvodem pro tento posun je nepřipravenost řady orgánů veřejné moci na skutečnost, že rodné číslo nebude zapisováno do občanského průkazu. Ministerstvo vnitra má z praxe poznatky, že mnohé orgány veřejné moci se setkávají s řadou případů, kdy na základě zadání kombinace referenčních údajů o jménu, příjmení a datu narození, nelze fyzickou osobu jednoznačně ztotožnit, což je zásadní překážkou při nutnosti vykonávání dalších navazujících činností. Údaj o rodném čísle tedy obecně představuje jednu z možných kombinací vyhledávacích kritérií, a proto zachování možnosti prokázat rodné číslo ze strany občana České republiky občanským průkazem je právě v souvislosti se ztotožňováním fyzických osob klíčové.

Občan České republiky narozený před 1. lednem 1969 (tj. v době, kdy údaj o rodném čísle nebyl zapisován do matriční knihy narození a tudíž do rodného listu), který by byl držitelem občanského průkazu, v němž by údaj o rodném čísle nebyl uveden, by byl nucen při komunikaci s orgány veřejné moci a soukromoprávními subjekty prokazovat rodné číslo dokladem o rodném čísle, který v souladu s ustanovením § 17c zákona o evidenci obyvatel vydává na žádost nositele rodného čísla pouze Ministerstvo vnitra.

Za účelem zmapování do jaké míry ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů negativně ovlivní výkon činností napříč veřejnou správou, uskutečnilo Ministerstvo vnitra v říjnu roku 2018 se zástupci všech ministerstev a dalších ústředních správních úřadů na toto téma pracovní jednání. Pro vytvoření analýzy případných negativních dopadů na výkon státní správy a na občany byla následně formou dotazníkového šetření shromážděna stanoviska a poznatky jednotlivých dotčených orgánů veřejné moci. Z provedeného šetření vyplynulo, že na ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů nejsou některé orgány veřejné moci dosud připraveny a tato skutečnost by měla negativní dopad na výkon veřejné správy v některých jejích oblastech.

Pro Českou správu sociálního zabezpečení by ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů dříve, než bude nahrazeno adekvátním identifikátorem, představovalo značné komplikace při zajišťování svěřených agend a vedlo by ke snížení komfortu občanů při uplatňování jejich důchodových nároků a ostatních práv v oblasti důchodového pojištění z důvodu problematického ztotožňování na základě referenčních údajů. Česká správa sociálního zabezpečení uvádí, že by v této situaci byla nucena vyžadovat po občanech České

republiky předkládání dokladu prokazujícího přidělení rodného čísla. V praxi se Česká správa sociálního zabezpečení setkává s případy, kdy občané takovým dokladem nedisponují z důvodu jeho ztráty nebo z důvodu, že jde o občana narozeného před 1. lednem 1969, kdy nebyl údaj o rodném čísle zapisován do matriční knihy, a tedy ani do rodného listu. Rovněž zaměstnavatelé budou pravděpodobně vyžadovat po občanech jiný doklad o přidělení rodného čísla. Rodné číslo je rovněž klíčovým údajem pro vyplácení důchodu. Kontrola údajů uvedených na výplatním dokladu oproti údajům v osobním dokladu se provádí při každé výplatě důchodu a například v případě nesouhlasu rodného čísla se důchod nesmí vyplácet. Na rodném čísle je postavena evidence České správy sociálního zabezpečení o občanech a nepochybně by tak docházelo k situacím, kdy by Česká správa sociálního zabezpečení s jistotou nemohla ztotožnit žádost či podání občana se svou evidencí, popř. by docházelo k výplatě důchodu neoprávněné osobě. Pokud by rodné číslo bylo v občanském průkazu nahrazeno jiným identifikátorem, riziko zůstává zejména u cizinců, pokud jim tento identifikátor nebude přidělován již při povolení k pobytu, či vydávání oprávnění apod. Za mezinárodní oblast v rámci Evropské unie je rodné číslo PINem pro všechny oblasti sociálního zabezpečení včetně zdravotního pojištění. Pro občany je snazší ho v zahraničí uvádět předložením občanského průkazu, občan je tak lépe identifikovatelný a má rychlejší přístup ke svým právům a dávkám. Pokud PIN chybí, pak musí být uvedeny další údaje, někdy i příjmení otce a matky. PIN je klíčový pro elektronickou komunikaci v rámci systému Elektronická výměna údajů sociálního zabezpečení, který se týká 31 evropských států (zapojeno 10 tisíc institucí), obdobně i smluvních států. Ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů považuje Česká správa sociálního zabezpečení za nesprávné a s ohledem na jeho zjevnou problematickou nahraditelnost rovněž nekoncepční.

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvádí, že rodné číslo je využíváno k jednoznačné identifikaci osoby při proplácení poštovního poukazu na sociální dávky, dávky v nezaměstnanosti, ke ztotožňování osob při kontrolní činnosti Úřadu práce České republiky na místě, předávání informací zdravotním pojišťovnám atd. Ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů významně ztíží identifikaci osob žádajících o dávku. Rodné číslo v kombinaci s rodným příjmením eliminuje pochybení při ztotožnění osoby. Praxe Ministerstva práce a sociálních věcí také ukázala, že údaje vedené v základním registru obyvatel nejsou v mnoha případech dostatečné k jednoznačnému ověření osoby a je nezbytné ověřit i údaje o rodném čísle, rodném příjmení, případně historii trvalého pobytu. Úřady budou nuceny z důvodu kontroly žádat doložení rodného čísla jiným způsobem – rodným listem, dokladem o přidělení rodného čísla apod. Tento postup zcela jistě zatíží Ministerstvo vnitra, které bude nuceno v mnoha případech vydávat doklad o rodném čísle. Úřad práce České republiky nedisponuje čtečkami, které by umožnily ztotožnění fyzické osoby vyhledáním podle čísla elektronicky čitelného dokladu (rovněž informační systémy tento údaj nevedou a nemohou jej využít jako vyhledávací kritérium); zakoupení čteček a úprava aplikací by pro resort představovala nemalé finanční náklady.

Česká správa sociálního zabezpečení i Ministerstvo práce a sociálních věcí ve svých stanoviscích sdělily, že ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů si vyžádá úpravy jejich informačních systémů, nicméně časový odhad, který si tyto úpravy vyžádají, ani odhad finančních nákladů, nebyl uveden.

Z hlediska působnosti Ministerstva financí byly dopady ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů rozděleny do několika rovin. Z hlediska oblasti celní správy Ministerstvo financí poukazuje na skutečnost, že bez ztotožnění osob podle rodného čísla by mohlo dojít k záměně fyzické osoby při vymáhání peněžitých plnění uložených jinými

orgány. Agendový identifikátor fyzické osoby lze totiž použít pouze při elektronické komunikaci při zaevidování subjektu do elektronické aplikace, která se základními registry komunikuje. Dále Ministerstvo financí upozorňuje na potřebu jednoznačné identifikace subjektu na místě bez možnosti elektronické komunikace (např. kontroly na místě) a na nezbytnou součinnost při zjišťování majetku (peněžní ústavy, zaměstnavatelé, zdravotní pojišťovny), kdy agendový identifikátor fyzické osoby přidělený jen celní správě není dostatečný k identifikaci osoby. Nezbytné úpravy informačních systémů týkající se ukončení zápisu rodného čísla do občanského průkazu odhaduje Ministerstvo financí na cca 12 měsíců, přičemž tyto úpravy lze zahájit až po roce 2020. Finanční náklady těchto úprav byly vyčísleny na cca 40 mil. Kč.

Z hlediska oblasti daňové správy Ministerstvo financí uvádí, že nahrazení rodného čísla např. číslem občanského průkazu není v tuto chvíli součástí vstupních rozhraní automatizovaného daňového informačního systému (ADIS) a pracovníci finanční správy nejsou v terénu vybaveni technologií umožňující přístup do základních registrů – vybavení by bylo nákladné. Pro konzistentnost výběru daní bude nutné nahradit rodné číslo jiným neměnným identifikátorem. Číslo občanského průkazu je pro to nevhodné (mimo jiné z důvodu, že nezletilí poplatníci občanský průkaz často nemají). V oblasti daňové správy nelze odhadnout časový odhad případných úprav informačních systémů, nicméně z finančního hlediska by se jednalo o desítky milionů Kč.

Z hlediska oblasti stavebního spoření, penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření je spatřován problém při opakovaném vyhodnocování nároku na výplatu zálohy státní podpory stavebního spoření konkrétnímu účastníkovi, kdy je nezbytné zohledňovat v průběhu trvání jednotlivých smluv probíhající změny identifikačních údajů a také existenci více smluv na jednoho účastníka, či převádění prostředků a nároků mezi smlouvami. Další problém je spatřován v plnění informační povinnosti vůči oprávněným subjektům (soudy, Policie České republiky, exekutoři), kde je nutné bezchybné ztotožnění. V rámci této oblasti jsou finanční náklady předběžně odhadovány v řádech milionů Kč a předpokládaná doba na úpravu informačních systémů činí několik let.

Jako příklad další oblasti, v níž Ministerstvo financí spatřuje v souvislosti s ukončením zapisování rodných čísel do občanských průkazů problém, jsou hazardní hry, neboť při registraci účastníků některých druhů hazardních her je zákonnou povinností účastníka uvést rodné číslo a povinností provozovatele pak tento údaj potvrdit (ověřit z občanského průkazu). Stejně tak se rodné číslo ověřuje v Rejstříku osob vyloučených z účasti na hazardních hrách. Ministerstvo financí dále zmiňuje informační systém provozování hazardních her, kde je zákonná možnost přebírání údajů za využití rodného čísla jako identifikátoru. Ani oblast prodeje majetku a správy majetkových účastí státu nebude bez problémů. Ministerstvo financí upozorňuje na zákonnou povinnost uvádět u smluv týkajících se nemovitého majetku při podání návrhu na vklad rodné číslo, přičemž dále upozorňuje na komplikace při jeho ověření. Časová dotace případných nezbytných úprav informačních systémů nebyla ani v jedné z těchto oblastí uvedena, nicméně např. v oblasti prodeje majetku odhadlo Ministerstvo financí finanční náklady v řádech milionů Kč.

Ministerstvo spravedlnosti z pohledu problematiky na úseku výkonu soudní agendy a agendy vězeňství upozornilo na potřebu zpracování podrobné analýzy pro nalezení optimálního řešení, která může trvat několik měsíců, a poté je třeba počítat s lhůtou pro následnou implementaci. Ministerstvo spravedlnosti dále upozorňuje na skutečnost, že pokud by byla např. vlivem chybné identifikace obeslána jiná osoba než účastník řízení,

došlo by paradoxně k opačnému efektu – snaha ochránit osobní údaje by vedla k neoprávněnému nakládání s osobními údaji. K ukončení zápisu rodných čísel do občanských průkazů doporučuje Ministerstvo spravedlnosti nepřistupovat alespoň do doby, než na to budou připraveny a zároveň důkladně odzkoušeny veškeré nyní užívané systémy a aplikace. Naopak je akceptovatelný požadavek na zavedení rodného čísla jako referenčního údaje v základním registru obyvatel a současně i trvalé ponechání rodného čísla jako identifikátoru fyzické osoby (i do budoucna), byť by byl např. přidělován a zapisován jen do rodného listu a základního registru obyvatel.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí, že pro účely hospodárného vynakládání veřejných prostředků a plnění povinností vyplývajících z nařízení vlády upravujících podmínky poskytování úvěrů, dotací nebo ručení ze zdrojů Státního fondu rozvoje bydlení je řádná a jednoznačná identifikace fyzických osob nutností. Je nezbytná zejména pro zamezení poskytnutí úvěrové podpory příjemcům, kteří již čerpali finanční prostředky z jiných programů Státního fondu rozvoje bydlení. Státní fond rozvoje bydlení se neztotožňuje s názorem, že riziko nesprávné a nejednoznačné identifikace je malé. Riziko nesprávné identifikace je reálně možné. Státní fond rozvoje bydlení bude muset osoby identifikovat prostřednictvím jiného identifikátoru. Nejproblematictější bude faktické ztížení komunikace mezi jednotlivými orgány veřejné moci (např. Státního fondu rozvoje bydlení s finančním úřadem, kde se osoba identifikuje prostřednictvím rodného čísla). Nezbytné úpravy informačních systémů týkající se ukončení zápisu rodného čísla do občanského průkazu, odhaduje Ministerstvo pro místní rozvoj na cca 2 roky. Finanční náklady těchto úprav nelze odhadnout, ale mohou být až v rádech milionů Kč.

Ministerstvo dopravy sdělilo, že ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů přinese problémy zejména u registrů v silniční dopravě, které se opírají o rodné číslo, které je poskytováno z informačního systému evidence obyvatel a informačního systému cizinců. Vyhledávání prostřednictvím jiných údajů bude mnohem složitější a prodlouží se činnost příslušných úřadů. Vyhledávání např. podle čísla občanského průkazu není možné, protože tento údaj není z agendových informačních systémů poskytován. Číslo občanského průkazu se rovněž často mění. Ministerstvo dopravy odhaduje, že úpravy informačních systémů potrvají min. 1,5 roku a vyžádají si náklady ve výši cca 10 mil. Kč.

Pro Ministerstvo zahraničních věcí znamená absence rodného čísla v občanském průkazu komplikaci v rámci agendy biometrických cestovních, služebních a diplomatických pasů, neboť rodné číslo je jím využíváno právě pro identifikaci fyzické osoby. Období potřebné pro úpravy informačních systémů odhaduje Ministerstvo zahraničních věcí na 9 až 12 měsíců a finanční náklady předpokládá ve výši cca 1 mil. Kč.

Český úřad zeměměřický a katastrální upozorňuje na vážná rizika spojená s orgány veřejné moci, které nemají vlastní informační systém, a Český úřad zeměměřický a katastrální zapisuje rodné číslo na základě listin, které jim předá např. notář nebo exekutor. V případě absence rodného čísla může např. dojít k zápisu zahájení exekuce k majetku jiné osoby s tímž jménem, příjmením a datem narození (poukazováno na příklad z praxe). Jako příklad možných důsledků v případě osob se stejným jménem, příjmením a datem narození uvádí Český úřad zeměměřický a katastrální rovněž problémy s datovými schránkami, kdy jsou písemnosti zasílány nesprávným osobám (opět příklad z praxe). Nezbytné úpravy informačních systémů týkající se ukončení zápisu rodného čísla do občanského průkazu odhaduje Český úřad zeměměřický a katastrální na 2 roky, přičemž náklady předpokládá ve výši cca 12 mil. Kč.

Navrhované opatření, tedy zapisování rodných čísel do občanských průkazů do 31. prosince 2022, nemá ve vztahu k diskriminaci, či rovnosti mužů a žen žádný vztah. Rodné číslo by bylo zapisováno do občanských průkazů obou pohlaví.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Přechodná ustanovení části osmé zákona č. 424/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že dnem 31. prosince 2019 bude zapisování rodných čísel do občanských průkazů ukončeno. V současné době však řada orgánů veřejné moci není na skutečnost, že by rodné číslo nebylo uváděno v občanském průkazu, připravena. Přestože by pro ztotožňování fyzických osob nemělo být v budoucnu využíváno rodné číslo, ale číslo elektronicky čitelného dokladu, většina občanů České republiky by údaj o rodném čísle v případě, že by ho po nich orgány veřejné moci či soukromoprávní subjekty vyžadovaly, neměla jak doložit. Rovněž většina významných informačních systémů veřejné správy funguje právě na bázi rodného čísla jako jednoznačného identifikátoru fyzické osoby. To platí rovněž pro informační systémy soukromých subjektů (např. banky, pojišťovny nebo telefonní operátoři).

Z tohoto důvodu se navrhuje ponechat zápis rodného čísla do občanského průkazu po dobu dalších tří let, tj. do 31. prosince 2022. V mezidobí bude připraveno řešení spočívající v nahrazení rodného čísla v občanském průkazu jiným identifikátorem fyzické osoby a připraven zákon, jímž dojde k vypuštění zápisu rodného čísla do dalších dokladů.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a s čl. 79 odst. 1 a s čl. 105 Ústavy České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona nezapracovává do českého právního řádu právo Evropské unie.

Předmětu navrhované právní úpravy se dotýká nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Navrhovaná právní úprava není s tímto nařízením ani s jinými prameny práva Evropské unie v rozporu.

Návrh zákona je v souladu s judikaturou soudních institucí Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie, zejména se zásadou proporcionality a subsidiarity, se zásadou rovného zacházení, nediskriminace a právní jistoty.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Na navrhovanou právní úpravu se mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, nevztahují.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky a sociální dopady

Předkládaná právní úprava nemá žádné negativní dopady na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí ani na sociální oblast. Odložení ukončení zápisu rodných čísel do občanských průkazů o tři roky nemá finanční dopad.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů návrh zákona nezakládá nové zpracování osobních údajů ani není měněno současné zpracování osobních údajů nad rámec stávajícího stavu. Podstatou přechodného ustanovení je odložení termínu ukončení zápisu rodného čísla do občanského průkazu, jelikož se ukázalo, že některá ministerstva se na ukončení zápisu rodného čísla do občanského průkazu dostatečně nepřípravila. Proto je nutné prodloužit lhůtu pro vedení tohoto údaje v občanském průkazu, a to z obdobného důvodu, který je uveden již v důvodové zprávě k novele zákona č. 424/2010 Sb.: „*Pokud jde o rozdílně stanovené lhůty pro vedení údaje o rodném čísle a údaje o adrese místa trvalého pobytu v občanských průkazech, je třeba uvést, že údaj o rodném čísle v občanském průkazu se navrhuje ponechat až do 31. prosince 2019 z důvodu potřeby informačních systémů vedených Českou správou sociálního zabezpečení. Rodné číslo je totiž základním identifikátorem České správy sociálního zabezpečení k jednotlivým pojištěncům*“. Dalšími úřady, které s blížícím se koncem zápisu rodného čísla do občanského průkazu dodatečně vyjádřily své obavy, jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo financí, Ministerstvo dopravy a Český úřad zeměměřický a katastrální. Negativní dopady tedy nebyly ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů identifikovány, nadále se zajišťuje standardní ochrana v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava jako celek nevybočuje z rámce obvyklých principů obdobných právních úprav a je plně v souladu s obecnými právními úpravami v tomto směru. Nejsou s ní tedy spojena žádná přímá či nepřímá korupční rizika. Vzhledem k obsahu navrhované právní úpravy nejsou s přijetím návrhu zákona spojena žádná opatření reagující na korupční rizika.

9.1. Přiměřenost

Rozsah množiny subjektů, na něž se návrh zákona vztahuje, je odpovídající účelu navrhované právní úpravy.

Navrhovaná novela zákona nerozšiřuje kompetence orgánů veřejné správy.

9.2. Jednoznačnost

Předkládaný návrh zákona je svým charakterem pouze technickou novelou přechodného ustanovení, kterým se odkládá termín ukončení zápisu rodného čísla do občanského průkazu, a pro adresáty právní úpravy tudíž nepředstavuje nadměrnou zátěž ani nevyžaduje vynaložení nepřiměřených nákladů na přizpůsobení se novým požadavkům.

9.3. Rozhodování a rozhodovací pravomoc

Návrh zákona neupravuje žádné nové procesní postupy a s nimi spojené rozhodovací pravomoci orgánů veřejné správy.

9.4. Odpovědnost

Návrh zákona spočívá v objektivním stanovení zákonné lhůty bez možnosti volného uvážení v rámci rozhodování orgánu veřejné správy. Rozsah ukládaných povinností se nemění.

9.5. Opravné prostředky a kontrolní mechanismy

Návrh zákona neupravuje nové opravné prostředky ani kontrolní mechanismy.

9.6. Poptávková a nabídková stránka

Návrh neupravuje nová řízení a rozhodování v dané oblasti a nebude mít tedy vliv na změnu případných korupčních rizik.

9.7. Transparentnost a otevřená data

Návrh zákona nestanoví povinnosti ke zveřejňování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

11. Hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

Vzhledem k povaze předkládaného návrhu zákona, který je svým charakterem pouze technickou novelou přechodného ustanovení zákona č. 424/2010 Sb., byl předseda Legislativní rady vlády požádán o výjimku z provedení hodnocení dopadů regulace (RIA). Výjimka byla udělena aktem předsedy Legislativní rady vlády č. j. 1482/2019-UVCR ze dne 17. ledna 2019.

12. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Z důvodu časové naléhavosti se navrhuje použít ustanovení § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého může Poslanecká sněmovna s návrhem zákona vyslovit souhlas již v prvním čtení.

Návrh je svou podstatou novelou přechodného ustanovení, které k 31. prosinci 2019 ukončuje zápis rodného čísla do občanského průkazu. Nepřípravenost některých orgánů veřejné moci i soukromého sektoru na skutečnost, že rodné číslo nebude uváděno v občanském průkaze, by mohla způsobit celospolečenské negativní dopady. Vyslovení souhlasu se zákonem v prvním čtení před 1. lednem 2020 se předejde vzniku období, kdy by do občanského průkazu údaj o rodném čísle nebyl zapisován.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

Na ukončení zapisování rodných čísel do občanských průkazů nejsou některé orgány veřejné moci v současné době připraveny a tato skutečnost by měla negativní dopad na výkon veřejné správy v některých jejích oblastech.

Občanský průkaz je mnohdy jediným dokladem o přiděleném rodném čísle, jehož je občan České republiky držitelem, a to s ohledem na skutečnost, že do rodných listů se rodná čísla zapisují až od roku 1969, do oddacích listů od roku 2001 a povinnost být držitelem cestovního dokladu, do kterého je rodné číslo rovněž zapisováno, občané České republiky nemají.

Přestože by pro ztotožňování fyzických osob nemělo být v budoucnu využíváno rodné číslo, ale číslo elektronicky čitelného dokladu, většina občanů České republiky by od 1. ledna 2020 neměla jak údaj o rodném čísle doložit, v případě, že by ho po nich orgány veřejné moci či soukromoprávní subjekty vyžadovaly.

Z tohoto důvodu se navrhuje ponechat zápis rodného čísla do občanského průkazu po dobu dalších tří let, tj. do 31. prosince 2022.

K čl. II

Je nezbytné, aby uvedený návrh zákona nabyl účinnosti co nejdříve, nejpozději 31. prosince 2019. V opačném případě by došlo ke vzniku období, v němž by nebyla rodná čísla do občanských průkazů zapisována, protože podle přechodných ustanovení k části osmé zákona č. 424/2010 Sb. právě k tomuto datu zapisování skončí.